

Ch.M.
S.G.

Klientky (matka s dcerou) byly kontaktovány na žádost sociálních pracovníc PoS. Důvodem kontaktu bylo podezření na znásilnění či jinou formu sexuálního týrání některé z obou žen, dále psychické problémy neurotického původu dané patrně traumatickými zážitky v zemi původu. Klientky si vyžádaly pohovor s psychologem – ženou.

Z pozorování:

Matka je vysoká štíhlá starší žena, pečlivě oblečená i upravená. Kontakt navazuje s obtížemi (pravěpodobně z důvodu sluchové vady), je nutno s ní komunikovat v ruském jazyce. Zpočátku v psychické tenzi, mluví více dcera, ona spíše naslouchá, později se váhavě rozhovoří, déle trvá, než je kontakt spontánní. Při vyprávění dcery pláče, dcera má tendenci ji ochraňovat a uklidňovat. Dcera živá, veselá a spontánní, rozhovor navazuje bez obtíží, od počátku je velmi vstřícná a otevřená. Komunikuje i o obtížných tématech, při tomto rozhovoru pláče a matka ji uklidňuje. Mezi oběma ženami je velice těsný, až trochu výlučný, vztah, pouze pozitivní, bez ambivalencí. Obě udávají neurotické obtíže způsobené traumatickými zážitky v zemi původu, u matky personál PoS udává i těžko zvladatelné výbuchy vzteku (nebyly přímo pozorovány).

Z rozhovoru:

Obě ženy pocházejí ze zemí bývalého Sovětského svazu, matka je etnická Ruska, která se seznámila s mužem z Uzbekistánu a postupně s ním měla tři děti. Dvě z nich zemřely, do současnosti jí zbyla pouze jediná dcera. Rodiče spolu nebyli sezdáni, žili všichni v Uzbekistánu. Otec však zemřel již v době, kdy byla dcera malá, po rozpadu SSSR potom měly velké problémy, že jsou Rusky, a navíc křesťanky (Uzbekistán je převážně muslimský). Matku chtěli vyhostit natrvalo ze země a dceru násilím provdat za Uzbeka a muslima, kterého by si nemohla sama vybrat. Slečna S. věc odmítla, matku chytli a krutě ji bili před očima dcery, kterou tak chtěli donutit k souhlasu se sňatkem. Podařilo se jim uprchnout.

V Rusku však problémy pokračovaly, dcera byla znásilněna (o věci dosud není schopna mluvit, pláče, ví, že by jí pomohlo, kdyby o tom promluvila, ale zatím to nedokáže) a podle zvyků v zemi původu by se měla sama zabít. Pro ni jako pro křesťanku je to ale nepřijatelné, byl by to velký hřích proti Bohu. Nevěděla, co má dělat, dlouho o věci uvažovala, váhala nad sebevraždou. Nyní se již rozhodla žít dál, je ráda, že tady se bude moci provdat i po tomto zážitku, pokud zde budou moci zůstat. S celou věcí se dosud nemůže vyrovnat, je to pro ni moc těžké.

Po této zkušenosti se rozhodly ze země úplně odejít, v Rusku žádné další příbuzné nemají. Rodiče paní Ch. již nežijí, žádné další blízké lidi nemá. S problémy se ale setkaly i po příchodu do ČR, kdy byly zbity nějakými lidmi – „to máte za rok 1968“. Matka po tomto incidentu trpí sluchovou vadou – nedoslýchá, proto je pro ni těžší učit se česky, což sama vnímá jako handicap, zvl. v souvislosti s rychlými pokroky své dcery v českém jazyce. Od té doby je nervově labilní, v minulosti uvažovala i o sebevraždě, nyní je to již lepší.

Přesto obě udávají nervovou labilitu, často pláčí, trpí somatickými obtížemi neurotického původu. Mají zájem o kontakt s psychologem – ženou vzhledem k prožitému znásilnění dcery.

Závěr:

Jedná se o matku s dcerou, mnohonásobně traumatizované v zemi původu (nátlak na opuštění domova matkou, nátlak na nucený sňatek a zřeknutí se víry ze strany dcery, následné znásilnění dcery a vážný intrapsychický konflikt – taková dívka nemá právo na život a musí se sama zabít, což její víra vylučuje) i v ČR (konflikt s místními lidmi, který vyústil do fyzického napadení). Obě ženy trpí četnými příznaky PTSD i somatickými obtížemi, které je doprovázejí. Vzhledem k aktuálnímu psychickému stavu obou žen doporučuji trvalejší spolupráci s psychologem – ženou, která zajistí možnost podpůrné terapie a vyrovnání se s traumaty v chráněném prostředí. Obě klientky se spoluprací souhlasí. Rovněž bude vhodná kontrola psychického stavu klientek ze strany sociálních pracovníků PoS, v případě vážnějších problémů bude možno lépe kontaktovat psycholožku a zajistit adekvátní pomoc.

Vzhledem k již navázanému kontaktu nedoporučuji přemístění z PoS do jiného střediska, aby se dále nezvyšovala psychická zátěž obou žen.